

АНАЛИЗА АНКЕТЕ „ПРЕДНОСТИ И НЕДОСТАЦИ ОНЛАЈН НАСТАВЕ“ ЗА НАСТАВНИКЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ

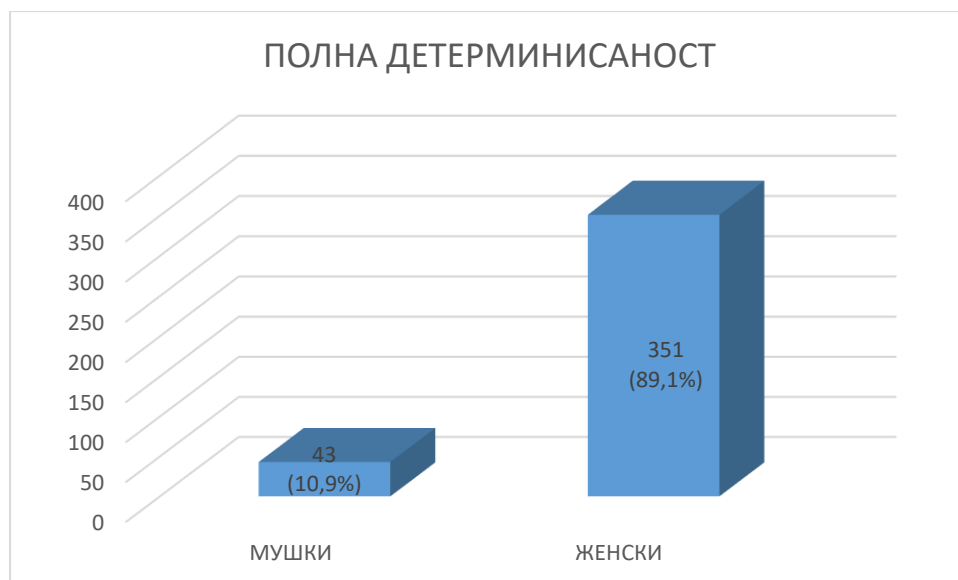
Анкета као инструмент уз помоћ којег се долази до сазнања у процесу васпитања и образовања, послужила нам је како бисмо дошли до сазнања о врсти алата који су се користили током наставе на даљину, али и о структури наставника, при том мислимо на полну и образовну структуру, године стажа, стручну спрему и слично. Метода анкетирања као поступак прикупљања ставова и информација о предмету саме анкете је показала да је ово један од најбржих поступака за добијање релевантних података који су тражени самом анкетом.

Сваку варијаблу ћемо дескриптивно интерпретирати, уз коришћење каузалне методе уз помоћ које бисмо могли донијети и одређене закључке уз максималу објективност.

Кад је ријеч о подацима до којих смо дошли приликом анкетирања 394 наставника српског језика који раде у основним школама Републике Српске, а који су присуствовали савјетовању у августу 2021. године, онда је из анкете видљиво да је 351 наставник женског пола, а свега 43 наставника мушког пола присуствовао савјетовању.

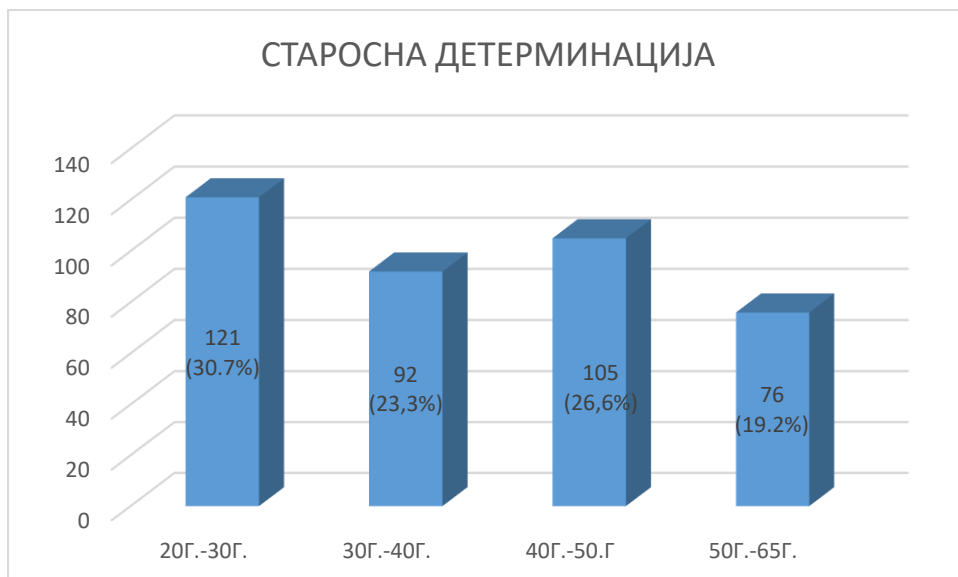
1. Пол:

- а) мушки 43
- б) женски 351



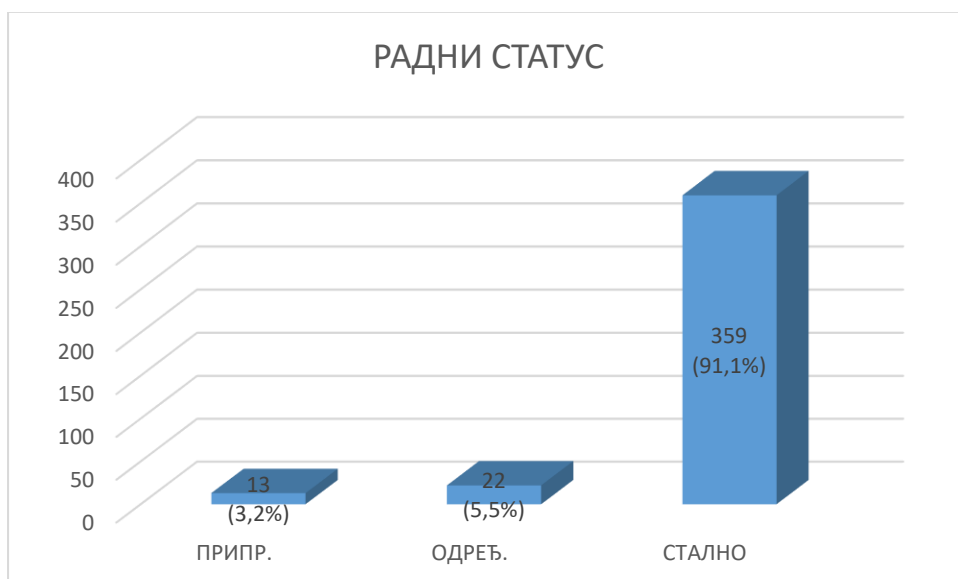
Графички приказ полне детерминације наставника српског језика

Када је ријеч о годинама живота наставника који су присуствовали савјетовању, онда закључујемо да је најмањи број оних који имају преко 50 година живота, тренутно је највише наставника српског језика који имају између 20 и 30 година (30,7%) и између 40 и 50 година, а нешто мање наставника је у опсегу између 30 и 40 година.



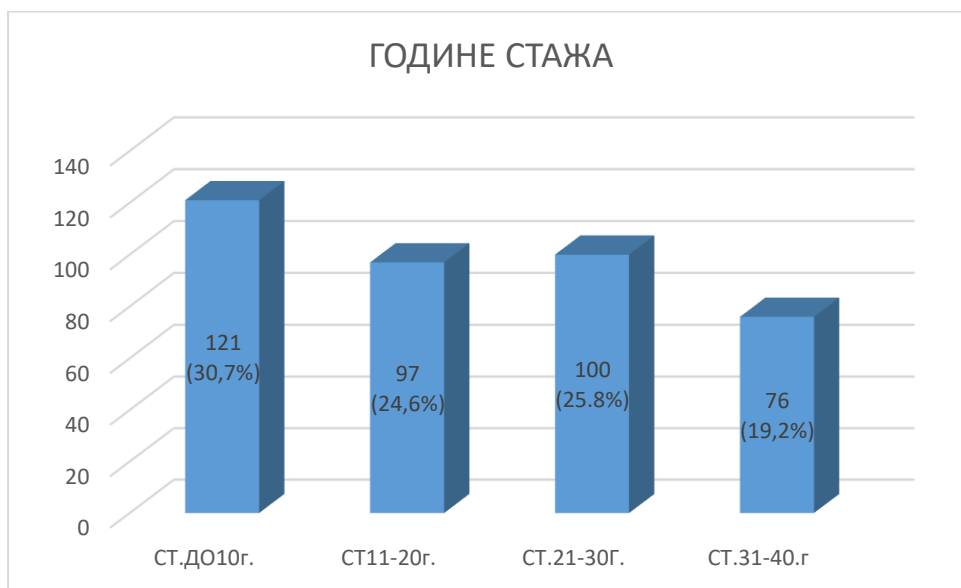
Графички приказ старосне детерминације наставника српског језика

Анализа анкете је такође показала да 359 или 91,1% анкетираних наставника има статус стално запослених, 22 наставника су запослена на одређено вријеме, волонтера у настави српског језика у основној школи нема, те да је на савјетовању било 13 приправника.



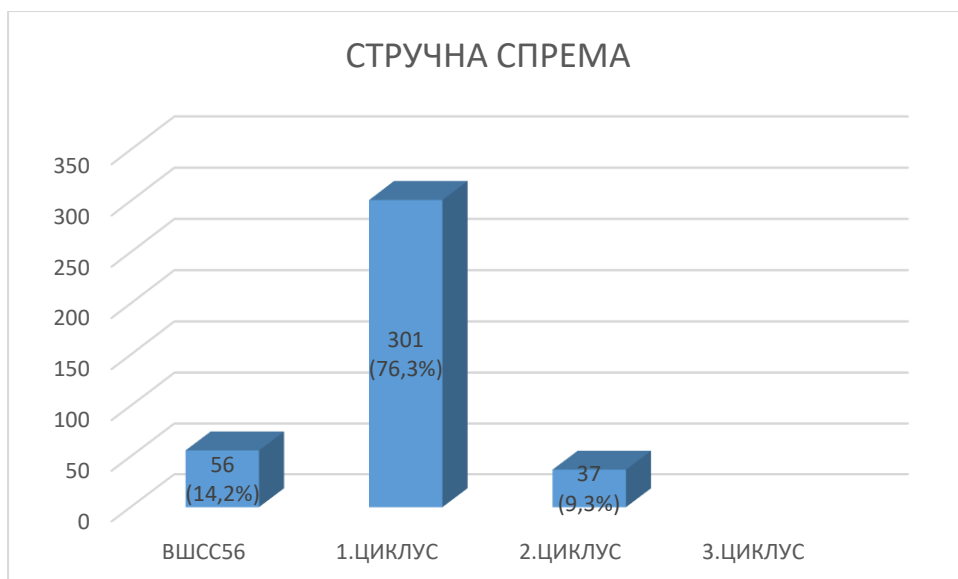
Графички приказ радног статуса наставника српског језика

Кад је ријеч о годинама радног стажа онда се из анкете закључује да је највише наставника до 10 година радног стажа, нешто мање је оних који имају између 20 и 30 година, док је на савјетовању најмање било присутно наставника који имају између 31 и 40 година радног стажа.



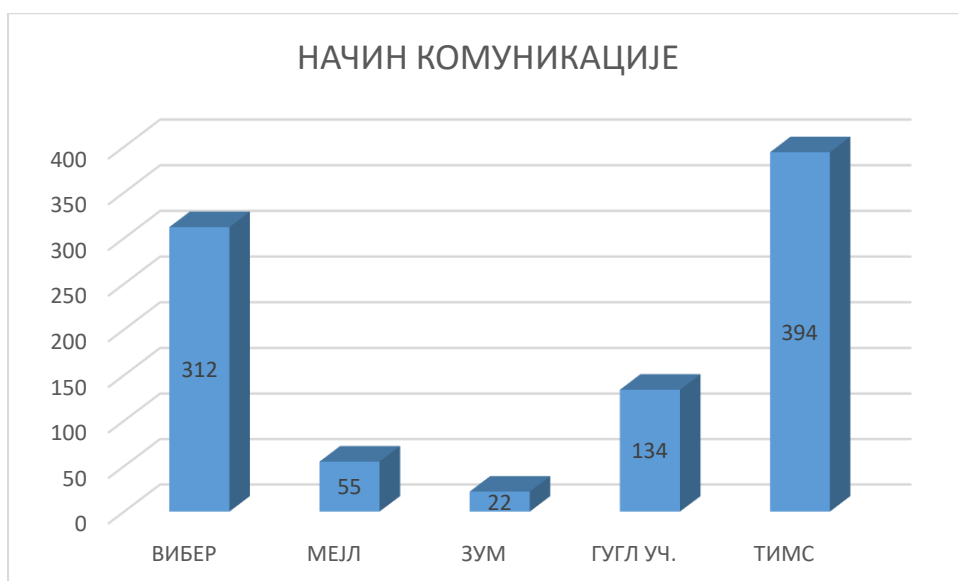
Грaфички приказ година стажа наставника српског језика

Анализа анкете је показала да је у основним школама Републике Српске највише наставника са завршеним првим циклусом студија (240 ЕЦТС бодова) 76.3%. Завршен други циклус има 37 наставника који су присутвовали савјетовању, док је са ВШС 56 наставника српског језика у основним школама.



Графички приказ стручне спреме наставника српског језика

Када је ријеч о начину комуникације са ученицима током онлајн наставе у школској 2020/2021. години онда предњачи вибер, али су сви наставници потврдили да је платформа TIMS, која је успостављена у свим основним школама, доминирала као вид комуникације.



Графички приказ начина комуникације са ученицима током пандемије

На анкетно питање: „Које бисте апликације навели као корисне за реализацију онлајн наставе?“, наставници (73,22% наставника) су одговорили да је TIMS платформа

најпогоднија за рад са ученицима. Истовремено је велики број наставника одговорио да је путем вибер апликације одржавао комуникацију са ученицима, али и са родитељима. Вибер апликација се показала и као доминантан вид комуникације са родитељима (брзе информације о оцјенама, напредовању и слично).

На анкетно питање: „Колико времена, у просјеку, сте проводили за припрему реализације једног онлајн часа?“, од 394 анкетираних наставника 45,22% су одговорили да су за један онлајн час трошили око 60 минута, те да су се на овај вид наставе врло брзо адаптирали.

О трајању једног онлајн часа наставници су се различито изјашњавали. Наиме, путем TMS платформе часови су трајали 20 минута, али је упоредо трајала комуникација путем електронске поште (мејл) и вибера као најбржег начина за пружање додатних информација. Најмањи број наставника је користило ZOOM платформу. Укупан број сати за припремање онлајн наставе је много већи него у редовним условима прије пандемије, па су наставници у анкетном листу нагласили да су били у сталном контакту и да су „у ходу“ стицали додатне компетенције које се односе на додатну употребу неких веб-алата.

Када је ријеч о негативним искуствима колега србиста, из анкете се може закључити да је основни проблем у онлајн комуникацији био недостатак стабилне интернет мреже, као и социјално лоше прилике код једног броја ученика који нису имали ни мобилне телефоне, ни рачунаре. Школе су врло брзо реаговале и обезбиједиле оваквим ученицима лаптопе. Један број наставника је изјавио да је и њима представљао проблем недостатак техничке опреме, али да су школе то имале у виду и да су се оваквим наставницима уступали школски лаптопи.

Када је ријеч о приједлозима који су изнесени, а односе се на побољшање оваквог вида наставе који је ушао у наше школе и значајно промијенио образовну парадигму Републике Српске, онда бисмо нагласили да су наставници српског језика који су присуствовали савјетовању у августу 2021. године издвојили непостојање обука које би одговориле оваквом формату наставе.

Интернет као простор у којем се реализује онлајн настава нуди различите облике, досад мање примјењиване у настави српског језика, али наставник је тај који бира неки од веб-алата. Наставници су нагласили да онлајн настава нису ТВ-часови јер ученици најмање напора улажу посматрајући часове путем јавног сервиса. Информације које се добију путем ТВ екрана су корисне, али се поставља питање колико су мотивационе за даљи рад. Наставници истичу да су сувопарна предавања у учиоци иста и путем неке платформе уколико не траже од ученика неку активност.

Током савјетовања, а и анкетне листе су потврдиле, наставници не мисле да је онлајн настава постављање линкова, ПДФ документа и слично. Од изузетне важности је радити на даљем оснаживању наставника за коришћење ИК технологије.

ЗАКЉУЧАК

Као основни закључак који се може извести из појединачних одговора наставника можемо рећи да онлајн настава није копија наставе у учионици и да су наставници српског језика инсистирали на истраживању свих извора; уџбеника, интернета (WEB-QUEST метода), али и усмјерених задатака за развијање истраживачког духа,

самосталности и одговорности. Анализа је показала да су се у онлајн настави боље сналазили наставници српског језика женског пола, изјављивали су да нису наишли на веће потешкоће приликом извођења онлајн наставе, али овдје треба имати на уму да је већи проценат анкетираних наставника управо женског пола (89,08%). Старосна детерминантност показује да је најмање наставника који имају преко 50 година живота, али да је у настави српског тренутно највише наставника између 20 и 30 година, што упућује на закључак да су информатички оспособљени јер су током школовања имали прилику да се упознају са дигиталним алатима, као и са моделима различитих електронских платформи.

Наставници српског језика су у одговорима на анкетна питања навели да су се врло брзо снашли у условима који су били наметнути пандемијом, те да су из дате ситуације извукли огромне ресурсе који су употребом различитих електронских платформи доступни. Сматрају да свако додатно оспособљавање наставника али и школа могу представљати интегрални дио образовног процеса у школама Републике Српске. Неколико наставника је предложило формирање *банке дигиталних уређаја* (мобилни телефони, таблети, лаптопи) како би ти отворени ресурси били доступни ученицима у сваком тренутку.

Анкету и анализу припремиле:

Силва Добраш и Смиљана Антонић

Прилог:

АНКЕТА ЗА НАСТАВНИКЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ

Поштовани,

Овим путем желимо да сазнамо Ваше мишљење о онлајн настави која се реализовала у школама у Републици Српској. Резултати анкете ће служити у сврху побољшања квалитета наставног процеса и унапређења рада у основним школама. Анкета је анонимна!

Унапријед хвала на сарадњи!

I ОПШТИ ПОДАЦИ

1. Подаци о школској установи (назив и мјесто): _____

2. Пол:

а) мушки

б) женски

3. Године живота: _____ (молим Вас да упишете на црту)

4. Радни статус:

- а) приправник
 - б) волонтер
 - в) запослен на одређено
 - г) стално запослен
- (заокружите један од понуђених одговора)

5. Радни стаж у школи:

- а) до 0-10 година
 - б) од 11-20 година
 - в) од 21-30 година
 - г) од 31-40 година
- (заокружите један од понуђених одговора)

7. Ваша стручна спрема: (заокружите један од понуђених одговора)

- а) виша
- б) факултет (I циклус студија)
- в) магистарске или мастер студије (II циклус студија)
- г) др (III циклус студија)

АНКЕТА

1. Онлајн наставу (и комуникацију) са својим ученицима реализовали сте уз помоћ:

- Вибера
- Мејла
- Зума
- Гугл учионице
- Тимса
- Интернет платформе
- Нешто друго (наведи) _____

2. Које бисте апликације навели као корисне за реализацију онлајн наставе?

3. Колико времена, у просјеку сте проводили за припрему реализације једног онлајн часа.

4. Колико је трајао један час за вријеме онлајн наставе?

5. Наведите лична искуства ако сматрате да је онлајн настава добра.

6. Наведите искуства (своја или колега) ако сматрате да је онлајн настава лоша.

7. Шта бисте предложили да се овакав вид наставе побољша?
